

6 augustus 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.A. Viellevoeye-Geers, advocaat te Nijmegen

tegen:

wijlen **broeder [naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Broeders van Maastricht (F.I.C.).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 20 maart 2015. Op 25 maart 2015 is bij de griffie nadere informatie over aangeklaagde ingekomen van broeder [naam], Provinciale Overste van de Congregatie Broeders van Maastricht (F.I.C.). Op 12 juni 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van voornoemde broeder [naam].

Op 16 juli 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mw. mr. Viellevoeye voornoemd.

Namens de Congregatie zijn verschenen broeder [naam] voornoemd en broeder [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is de oudste uit een gezin van [aantal] kinderen. Zij woonden in [plaats]. Op loopafstand van hun huis stond de [naam] lagere school. Deze school stond onder leiding van de Broeders van Maastricht (F.I.C.) en in alle klassen werd lesgegeven door broeders. Toen klager in de tweede klas kwam, het schooljaar [jaartal-jaartal], hij was toen 7 jaar, kreeg hij les van broeder [naam].

Vaak werd er in de klas een dictee of een schrijfles gegeven. Dan kwam aangeklaagde dichtbij klager staan om te kijken of hij het goed deed. Aangeklaagde kwam dan zeer dicht gebogen tegen klager aan staan en ging, terwijl klager aan het schrijven was, met een hand in klagers korte broekspijp de onderbroek van klager in en betastte dan de penis en het scrotum

van klager. Iedereen in de klas was geconcentreerd bezig en aangeklaagde zorgde er voor dat hij er zo voor stond dat niemand het kon zien. Dit misbruik heeft in dat schooljaar 5 of 6 keer plaatsgevonden. Klager voelt nog steeds de hand van aangeklaagde in zijn kruis, ook al is het al zo lang geleden. Het misbruik stopte aan het eind van het schooljaar, klager heeft bij andere broeders nooit last gehad en is blij met het goede onderwijs dat hij heeft genoten.

2.2. Klager heeft MULO, MTS en HTS voltooid en heeft altijd gewerkt in de [sector], een eigen bedrijf gehad en tot zijn [leeftijd] full time gewerkt. Klager is in [jaartal] getrouwd met zijn huidige echtgenote. Uit schaamte heeft hij het seksueel misbruik nooit verteld aan zijn echtgenote. Door de strenge katholieke opvoeding keek hij met ontzag op tegen een broeder die voor hem de volmaakte vertegenwoordiger van God op aarde was. Meermalen is klager tijdens de schooljaren geweest op de door hen gedane geloften van onder meer zuiverheid/reinheid/kuisheid. Dat een broeder dan tot zoiets in staat was, heeft klager toen niet en nu nog steeds niet kunnen bevatten. Zijn zwager heeft hem tijdens een familiefeestje ooit verteld dat hij seksueel lastig gevallen was door aangeklaagde, dat was echter voor klager niet een aanleiding om ook zijn verhaal te vertellen. Zijn zwager is al in [jaartal] overleden.

2.3. Klager heeft een moeilijk leven gehad maar heeft het goed doorstaan. Zijn [familielid] overleed op jonge leeftijd, hij heeft een [familielid] opgevoed en een [familielid] een aantal jaren in huis gehad en begeleid. Hij heeft zelf [aantal] kinderen gehad. In [jaartal] overleed zijn [kind] terwijl [kind] een kind van [leeftijd] jaar oud had. Dit kind is ook door klager en zijn echtgenote opgevoed en heeft in [jaartal] het huis verlaten. Het seksueel misbruik speelde op de achtergrond altijd mee in zijn contacten met de kinderen die hij en zijn vrouw opvoedden. Klager heeft zich altijd geremd gevoeld in het aanhalen en knuffelen van kinderen.

2.4. Klager beoogt met zijn klacht hetgeen gebeurd is aan de kaak te stellen, het had niet mogen gebeuren. Hij wenst erkenning van wat hem is overkomen en van het leed dat dit bij hem door de jaren heen heeft veroorzaakt. Indien mogelijk wenst hij tevens een passende vergoeding als teken van erkenning.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn uitgebreide reactie aangegeven dat naar vermogen onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Hij is vanaf [datum] tot [datum] werkzaam geweest als onderwijzer van de [school] in [plaats] en vervolgens na de oorlog weer van [jaartal] tot [jaartal]. Deze school stond onder toezicht van een broeder-inspecteur. In diens verslaggeving over de toestand van het onderwijs in de betreffende jaren wordt niets vermeld over enig seksueel misbruik dan wel over mogelijke misdragingen van aangeklaagde jegens de leerlingen.

Hierna is aangeklaagde nog op vele scholen, van met name ULO en MAVO, werkzaam geweest. Het was in die tijd heel gebruikelijk dat broeders meestal bij de wisseling van het schooljaar een andere standplaats kregen, als regel met het oog op vacatures die zich aan de scholen van de broeders voordeden. Er zijn geen aanwijzingen dat verplaatsing van aangeklaagde op andere gronden heeft plaatsgevonden. Op grond van de ter beschikking staande gegevens uit de archieven en documentatie kan bevestigd noch ontkend worden dat aangeklaagde zich jegens klager schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik van klager.

Wel heeft de Congregatie inmiddels een klacht ontvangen van een andere klager over misbruik door aangeklaagde op een juvenaat in de periode van [jaartal] tot [jaartal]. Deze zaak is via een mediationtraject naar tevredenheid van beide partijen in maart [jaartal] afgerond.

De Overste concludeert dat, gelet op de gedetailleerde beschrijving van het misbruik en de levendige indruk die de handelingen bij klager hebben achtergelaten, alsmede de mededeling van zijn overleden zwager als ook de door de Congregatie erkende klacht waarin mediation heeft plaatsgevonden, het zeer waarschijnlijk kan worden geacht dat aangeklaagde zich ook in het geval van klager zich als broeder-religieus, onderwijzer en opvoeder heeft misdragen en seksueel misbruik heeft gepleegd. De Overste erkent de pijn die klager heeft geleden vanwege hetgeen hem is aangedaan door aangeklaagde. Het misbruik had nooit mogen gebeuren want het is in strijd met alles waar de Congregatie voor staat. Aan klager wordt oprechte verontschuldiging aangeboden.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn bijna zeventig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Aangeklaagde ging in de klas onopvallend tijdens de les met zijn hand in klagers korte broekspijp de onderbroek van klager in en betastte dan de penis en het scrotum van klager. Dit misbruik heeft gedurende één schooljaar 5 of 6 keer plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Hoewel zijn geloofwaardige verklaring formeel steunbewijs mist, acht de Klachtencommissie in de erkenning van de klacht door de Congregatie ter zitting, mede op grond van een mediation bij een andere klager over dezelfde aangeklaagde, termen aanwezig om tot gegrondverklaring van de klacht van klager te adviseren.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 7 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over het verzoek van klager om een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de

kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Broeders van Maastricht (F.I.C.) de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 6 augustus 2015 door mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, mr. A.M.T. Denekamp-Mulder en drs. A.A.M. Oostveen, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.